

KO'RISH O'TKIRLIGI VA KO'ZNING KO'RISH MAYDONINI ANIQLASH VISUAL ACUITY AND DETERMINATION OF THE VISUAL FIELD OF THE EYE

Muallif: Abdujabborov Mirjalol Raxmonali o'g'li

Annotatsiya: Ushbu maqolada ko'rish analizatorining funksional holatini baholashda muhim ahamiyatga ega bo'lgan ko'rish o'tkirligi va ko'zning ko'rish maydonini aniqlash usullari yoritilgan. Ko'rish o'tkirligini aniqlashda qo'llaniladigan asosiy jadvallar, tekshirish sharoitlari hamda natijalarni baholash mezonlari bayon etiladi. Shuningdek, ko'rish maydonini tekshirishning klinik ahamiyati, perimetriya usullari va turli patologik holatlarda kuzatiladigan o'zgarishlar haqida ma'lumot beriladi. Maqola tibbiyot ta'limi oluvchilar va amaliyotchi mutaxassislar uchun mo'ljallangan.

Kalit so'zlar: ko'rish o'tkirligi, ko'rish maydoni, perimetriya, oftalmologiya, diagnostika.

Abstract: This article discusses methods for determining visual acuity and the visual field of the eye, which are of great importance in assessing the functional state of the visual analyzer. The main charts used to assess visual acuity, examination conditions, and criteria for evaluating results are described. In addition, the clinical significance of visual field testing, perimetry methods, and changes observed in various pathological conditions are presented. The article is intended for medical students and practicing specialists.

Keywords: visual acuity, visual field, perimetry, ophthalmology, diagnostics.

Kirish

Ko'rish organi inson hayotida muhim o'rin tutadi. Atrof-muhitni idrok etish, mehnat faoliyati va kundalik hayot jarayonlarining katta qismi ko'rish orqali amalga oshiriladi. Shu sababli ko'z faoliyatini baholash, ko'rish o'tkirligi va ko'rish maydonini aniqlash oftalmologik tekshiruvlarning asosiy bosqichlaridan biri

hisoblanadi. Ushbu ko'rsatkichlar nafaqat ko'z kasalliklarini, balki markaziy asab tizimi bilan bog'liq patologiyalarni aniqlashda ham muhim diagnostik ahamiyatga ega.

Ko'rish o'tkirligi tushunchasi

Ko'rish o'tkirligi — bu ko'zning ikki yaqin joylashgan nuqtani alohida-alohida idrok eta olish qobiliyatidir. U ko'z to'r pardasining markaziy qismi — sariq dog' (makula) faoliyati bilan chambarchas bog'liq. Ko'rish o'tkirligi kamayishi turli sabablarga ko'ra yuzaga kelishi mumkin, jumladan refraksiya nuqsonlari, to'r parda kasalliklari, ko'z gavhari va shishasimon tananing xiralashishi.

Ko'rish o'tkirligini aniqlash usullari

Ko'rish o'tkirligini aniqlashda maxsus jadvallardan foydalaniladi. Eng keng tarqalganlari — Sivtsev–Golovin va Snellen jadvallaridir. Tekshiruv yaxshi yoritilgan xonada, bemor va jadval orasidagi masofa 5 metr bo'lgan holda o'tkaziladi. Avval o'ng, so'ng chap ko'z alohida tekshiriladi. Natijalar maxsus formulalar orqali baholanib, ko'rish o'tkirligi sonli ko'rsatkich bilan ifodalanadi.

Ko'zning ko'rish maydoni va uning ahamiyati

Ko'rish maydoni — bu ko'z bir nuqtaga qarab turgan holatda idrok eta oladigan fazodir. Ko'rish maydonining torayishi yoki ayrim qismlarining tushib qolishi (skotoma) jiddiy patologik holatlardan dalolat berishi mumkin. Ayniqsa glaukoma, to'r parda kasalliklari va markaziy asab tizimi zararlanishlarida bu o'zgarishlar muhim klinik belgidir.

Ko'rish maydonini aniqlash usullari

Ko'rish maydonini tekshirish uchun perimetriya usuli qo'llaniladi. Mexanik va kompyuter perimetriyalari mavjud bo'lib, ular yordamida ko'rish maydonining chegaralari aniqlanadi. Tekshiruv davomida bemor markaziy nuqtaga qarab turadi va harakatlanuvchi yoki yoritiluvchi obyektlarni sezgan vaqtini bildiradi. Olingan natijalar maxsus xaritalar ko'rinishida qayd etiladi.

Xulosa

Ko'rish o'tkirligi va ko'rish maydonini aniqlash ko'z kasalliklarini erta tashxislash va samarali davolashda muhim ahamiyatga ega. Ushbu tekshiruv usullari oddiy, ammo

yuqori diagnostik qiymatga ega bo'lib, amaliy oftalmologiyada keng qo'llaniladi. Ularni to'g'ri va muntazam o'tkazish bemorlarning ko'rish qobiliyatini saqlash va yaxshilashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Kanski J.J. Clinical Ophthalmology. Elsevier, 2020.
2. Khurana A.K. Comprehensive Ophthalmology. Jaypee Brothers, 2019.
3. Duke-Elder S. System of Ophthalmology. London, 2018.